

Dialograpport

Strategiarbete 2023

Innehåll

Inledning och bakgrund.....	3
Aktiviteter och insatser under dialogfasen.....	3
Dialog i avdelningsstyrelser	3
Dialog i medarbetarcirklar	4
Dialog på möten och konferenser	4
Framställda rapporter	4
Samlad återkoppling från dialogfasen.....	5
Vårt uppdrag i samhället och med individen.....	5
Vår målgrupp.....	5
Utformningen av vår verksamhet och vårt erbjudande	6
Vår interna organisation och hur vi samarbetar	6
Vår finansiering.....	6
Remissfrågor och svar.....	7
Vårt uppdrag i samhället och med individen.....	7
Vår målgrupp.....	10
Utformningen av vår verksamhet och vårt erbjudande	11
Vår interna organisation och hur vi samarbetar	14
Vår finansiering.....	17
Avslutning	17

Inledning och bakgrund

Strategiarbetet genomförs för att tydliggöra hur vår vision och värdegrund bättre ska kunna återspeglas i vår verksamhet och för att rusta SV för framtiden och de olika utmaningar vi står inför.

Strategiarbetet har pågått sedan hösten 2020 och har kommit halvvägs på resan fram till beslut på förbundsstämman i maj 2023. Strategiarbetets dialogfas, som startades på förbundsstämman i maj 2021 sammanfattas i denna rapport. Syftet med dialogfasen är att skapa en grund och kunna ge ledning i det fortsatta arbetet att formulera förslag till förflyttningar och beslut.

Dialog har hittills bland annat förts i avdelningsstyrelser, i klustermöten med avdelnings- och regionstyrelser, i förbundsstyrelse, på konferenser och i medarbetarcirklar och synliggjorts i våra kanaler på Facebook och Instagram. Denna rapport innehåller en sammanfattning av den återkoppling som kommit in och hänvisningar till de dokument som sammanfattningen bygger på.

Återkopplingen som tagits emot under dialogfasen har sedan grundat för de vägvalsfrågor som ställts i den avslutande remissen till SV:s avdelningsstyrelser. En sammanställning av emottagna remissvar utgör en stor del av denna rapport.

Aktiviteter och insatser under dialogfasen

Dialog i avdelningsstyrelser

Nuläge vision förflyttningar

Med hjälp av ett dialogmaterial som skickats till SV avdelningsstyrelser kunde avdelningens nuläge, vision och nödvändiga förflyttningar diskuteras. I underlaget fanns också vägar för att skicka in avdelningens återkoppling till strategiarbetet.

Återkoppling enligt detta upplägg har tagits emot från SV Dalarna, SV Gotland, SV Halland, SV Kronoberg, SV Sjuhärad, SV Skåneland och SV Västmanland.

Sakfrågor

Inför dialogfasens start identifierades ett antal frågeställningar utifrån strategiarbetets nationella nulägesanalys. Dessa frågor skickades till SV:s avdelningsstyrelser tillsammans med vägar för återkoppling.

Återkoppling på samtliga eller vissa av frågorna har tagits emot från SV Gotland, SV Skaraborg, SV Skåneland, SV Väst och SV Västmanland.

Klustermöten

Under november månad genomfördes möten med avdelningsstyrelser och förbundsstyrelseledamöter i fem av sex geografiska kluster. Bland annat fördes dialog om framtidens SV inom ramen för strategiarbetet.

All återkoppling från avdelningarna finns att läsa på www.sv.se/om-sv/strategiarbetet/mottagen-aterkoppling/

Dialog i medarbetarcirklar

Under höst och vinter genomfördes studiecirklar om framtidens SV dit alla medarbetare från avdelningar och förbund bjöds in. Studiecirkarna leddes förtjänstfullt av medarbetare från avdelningarna och handlade om SV:s nuläge, vision och nödvändiga förflyttningar. Sammanlagt genomfördes 32 studiecirklar med totalt cirka 300 deltagare.

Alla genomförda medarbetarcirkars återkoppling finns att läsa på www.sv.se/om-sv/strategiarbetet/mottagen-aterkoppling/

Dialog på möten och konferenser

Förbundsstämman den 22 maj

På förbundsstämman startade dialogfasen med breda och i det närmaste existentiella frågeställningar. Dessutom diskuterades hur den kommande dialogen på bästa sätt skulle kunna få bred spridning i organisationen. Dessutom ska motion 2 om fyraårig strategisk planering vara ett underlag i strategiarbetets formuleringsfas.

Förbundsstyrelsemöte den 17 september

På förbundsstyrelsens möte i september diskuterade styrelseledamöterna framtidens SV. Dialogen handlade om förbundets syfte, och målbild och vilka förflyttningar som krävs för att nå dit.

Möte med samarbetsorganisationer i SV Region Västra Götaland den 21 oktober

SV:s regionförbund i Västra Götaland bjöd in grund- medlems- och samverkande organisationer till ett dialogmöte om framtidens SV. Från förbundsstyrelsen deltog Jonas Naddebo och från förbundskansliet deltog Henrik Falk.

Konferens med SV-avdelningarna Jämtland, Västernorrland, Gävleborg och Dalarna den 15 november

På en konferens mellan SV-avdelningarna ovan diskuterades bland annat strategiarbetet. Från förbundskansliet deltog Henrik Falk.

Förtroendevaldakonferensen den 2–3 december 2021

På förtroendevaldakonferensen fördes dialog inom ramen för strategiarbetet. Diskussionen fördes kring ett antal vägvalsfrågor som identifierats under dialogfasen. I dokumentet nedan finns den återkoppling som då samlades in.

All återkoppling från möten och konferenser finns att läsa på www.sv.se/om-sv/strategiarbetet/mottagen-aterkoppling/

Framställda rapporter

Utöver dessa dialogtillfällen har ett antal rapporter tagits fram som beskriver stora områden i SV:s verksamhet. Rapporterna kompletterar nulägesanalysen och dialograpporten med bilagor som underlag i det fortsatta arbetet att formulera förslag på förflyttningar och beslut.

- Hantverk och skapande i SV
- Funktionsrättsområdet i SV
- Kulturområdet i SV
- Musik i SV
- Folkbildning i en digital samtid

Rapporterna finns att läsa på

www.sv.se/om-sv/strategiarbetet/mottagen-aterkoppling/

Samlad återkoppling från dialogfasen

Vårt uppdrag i samhället och med individen

Under dialogfasen har många frågor och samtal handlat om vad som är eller borde vara SV:s kärnuppdrag med individer och i samhället. Många lyfter vårt uppdrag att vara nätverksbyggare och bidra till att skapa kontakt mellan människor. Många lyfter också vår roll som företrädare för människors lika rätt och värde, för hållbarhet och demokrati och mot polarisering. I samma härad finns också många diskussioner om hur förhållandet ska se ut mellan att skapa verksamhet tillsammans med deltagarna å ena sidan och att själva vara den som anordnar och presenterar verksamhet å andra sidan. Inte minst kopplat till att bidra i samhällsutmaningar genom att ta sig an projekt och uppdrag med ambition att stödja vissa målgrupper.

I dialogen synliggörs olika angreppssätt att nå individen. Vissa lyfter fram SV:s roll att stärka det traditionella föreningslivet och genom det nå människor medan andra lyfter fram vikten av att också nå de människor som kanske står längre ifrån det organiserade civilsamhället. Det finns både åsikter om att SV främst ska finnas för dem som känner ett bildningsbehov och söker sig till SV och att SV främst ska söka sig till dem som står långt ifrån folkbildningen genom studieförbund.

Kopplat till resonemang om vårt existensberättigande och vårt kärnuppdrag framförs både tankar om vad SV borde göra mer av och vad SV inte borde göra. Det kommer också fram tankar kring hur SV som förbund ska förhålla sig till övriga studieförbund där vissa menar att mer samarbete är nödvändigt medan andra framhåller att SV tydligare behöver positionera sig gentemot andra studieförbund.

Vår målgrupp

Vilka SV ska finnas till för är en fråga som engagerar många som varit delaktiga i strategiarbetets dialogfas. Många lyfter här de grupper som kanske finns längre från vår verksamhet och som vi har färre kontaktvägar till. Det kan handla om dem som är nya i Sverige, är ensamma, har en funktionsvariation eller på annat sätt har utmaningar med att vara en del av samhällsgemenskapen. Samtidigt ser vi att våra deltagare generellt sett inte tillhör de grupper som lyfts fram som särskilt viktiga. Det finns på flera håll ett resonemang om att intäkter genererade från målgrupper vi har lättare att nå kan användas för att satsa på de målgrupper som finns längre ifrån oss.

I dialogen finns också många som resonerar om att nå unga med vårt erbjudande. Här menar vissa att det är en ödesfråga att nå fler unga medan andra menar att vårt erbjudande främst lämpar sig för äldre som kanske har mer tid och att vi därför kan anta att de som är unga idag kommer att komma till oss i högre utsträckning när de blir äldre.

I dialogfasen har många åsikter förts fram om samarbetet med SV:s grund-, medlems- och samverkande organisationer. Här menar vissa att ansträngningar behöver göras för att stärka arbetet och verksamhetsvolymen med dessa medan andra lyfter de utmaningar det kan innebära för övrig verksamhet att vara starkt kopplad till politiska partier. Det finns också inlägg som resonerar kring vad som

skulle kunna vara SV:s bidrag och vilka behov vi skulle kunna fylla i dagens kontext, främst med avseende på grundorganisationerna.

Utformningen av vår verksamhet och vårt erbjudande

Förutom den dialog som förts om SV:s kärnuppdrag och bidrag till individer och samhälle och om vilka målgrupper SV främst ska finnas till för finns också många resonemang om hur SV borde utforma sin verksamhet. Till exempel på vilket sätt det ska synas och märkas att verksamheten som individen deltar i finns just hos SV. Olika förslag finns hur det skulle kunna gå till.

Det resonemanget tas också vidare med inlägg om i hur stor utsträckning vår profil och vår värdegrund borde vara styrande för vilken verksamhet vi bedriver. Till exempel om vissa ämnen eller ämnesområden borde prioriteras framför andra eller om den verksamhet SV gör i större utsträckning borde kläs i samma kappa.

Det finns en stor enighet kring att SV fortsatt måste utveckla verksamheten i den digitala omvärlden. Samtidigt finns också de inlägg som resonerar om digitaliseringens utmaningar och på vilket sätt vår folkbildningsverksamhet kan bli kompatibel med den nya tekniken och kontexten.

Studiecirkeln kan sägas vara grunden i vår verksamhet. I dialogen finns både inlägg om studiecirkeln fördelar och utmaningar. Framför allt finns många inlägg om den administration som rapporteringen av studietimmar och cirklar innebär. Kopplat till studiecirkeln finns också flera resonemang huruvida SV på ett mer utbreddt sätt ska arbeta med att blanda deltagare från olika bakgrunder och med olika erfarenheter eller om en av studiecirkeln fördelar är att samla människor som kan identifiera sig med varandra.

Vår interna organisation och hur vi samarbetar

I dialogen har organisationsfrågor haft en mindre framträdande roll. Istället har dialogen utgått ifrån vad SV ska göra och med vilka, organisationen har setts som en följd av svaren på vad och med vem. Några vägvalsfrågor har ändå identifierats. Till exempel finns en del återkoppling som handlar om avdelningarnas autonomi i förhållande till att kunna erbjuda en liknande verksamhet i hela landet. Inte minst genom den nationella nulägesanalysen och i de medarbetarcirklar som genomförts har olikheterna som finns i SV synliggjorts.

En annan diskussion som på vissa ställen förekommit är hur ledning och styrning fungerar i SV, både kopplat till förtroendevalda kontra medarbetare och avdelningar kontra förbund. Här finns också resonemang om grund- och medlemsorganisationernas position i SV och deras möjlighet att påverka.

Det finns återkoppling som handlar om i vilken mån förtroendevalda och medarbetare borde representera den målgrupp SV vill ha verksamhet tillsammans med. Men det har också skickats in återkoppling som handlar om att den starka kopplingen till grundorganisationerna är viktig ur olika aspekter.

Vår finansiering

Från dialogen finns mycket återkoppling som på olika sätt handlar om finansiering. Responsen handlar nästan uteslutande om statsbidragets roll i SV, om samarbeten med kommuner och regioner i särskilda projekt och annan uppdragsverksamhet. Mycket återkoppling handlar om att SV borde bli mindre beroende av statsbidraget och en del resonerar om andra möjliga finansieringsmöjligheter.

Remissfrågor och svar

En remiss med ett antal vägvalsfrågor avslutade strategiarbetets dialogfas och skickades till SV:s avdelningsstyrelser. Syftet med remissen är att sammanfatta och konkretisera den dialog som i olika sammanhang förts under strategiarbetet. Frågorna i remissen bygger på nulägesanalysen men framför allt har den återkoppling som skickats in under dialogfasen varit underlag för remissens innehåll. Remissen blir också ett sätt att synliggöra i vilka frågor det finns samsyn i organisationen och i vilka frågor det finns olika åsikter.

Alla remissvar finns publicerade under mottagen återkoppling på www.sv.se/strategiarbetet

Remissvar har inkommit från följande respondenter:

SV Blekinge	SV Skåneland
SV Dalarna	SV Stockholm
SV Gotland	SV Stockholms län
SV Gävleborg	SV Sörmland
SV Göteborg och Öckerö	SV Uppsala län
SV Göteborgsregionen sydost	SV Värmland
SV Halland	SV Väst
SV Jämtland	SV Västerbotten
SV Jönköpings län	SV Västernorrland
SV Kalmar län	SV Örebro län
SV Kronoberg	SV Östergötland
SV Lundabygden	SV Regionförbund Skåne
SV Malmö	SV Regionförbund Västra Götaland
SV Norrbotten	
SV Skaraborg	Förbundet Vi Unga

Nedan följer en sammanfattning av de remissvar som tagits emot.

Vårt uppdrag i samhället och med individen

1. Ska SV:s odelade fokus ligga på folkbildning som skapas *tillsammans med deltagaren* och föreningslivet eller ska SV i högre utsträckning prioritera verksamhet där innehållet redan är skapat *för deltagaren*, i tydligare samklang med det offentliga och kopplat till samhällsutmaningar?

Alla remissvar lyfter på ett eller annat sätt vikten av att verksamhet och innehåll skapas tillsammans med deltagaren. Många avdelningar lyfter också att det är just detta som gör studieförbunden unika och som skiljer vår verksamhet från ett marknadsdrivet utbildningsföretag. SV Jönköping skriver *"När vi skapar verksamhet där innehållet är färdigt från början så handlar det inte om folkbildning."* Samtidigt lyfter de flesta respondenter att det inte behöver finnas

något motsatsförhållande mellan att deltagarna skapar innehållet tillsammans och att SV redan skapat ett innehåll som erbjuds deltagarna. Istället menar många av respondenterna att det är självklart att båda dessa perspektiv finns med i SV:s verksamhet. SV Dalarna skriver i sitt remissvar *"Vi tycker inte att vi bör stänga några dörrar in i folkbildningen. Både verksamhet som utvecklas tillsammans med och fr deltagare och civilsamhälle och i samklang med det offentliga bör finnas."* Sju respondenter lyfter tydligt i sitt remissvar att deltagarens medskapande ska vara SV:s otvetydiga utgångspunkt, nio respondenter påtalar utveckling eller tyngdpunkt mot medskapande och 13 respondenter lyfter att SV behöver erbjuda både medskapande och förskapad verksamhet. Två respondenter påtalar utveckling eller tyngdpunkt mot förskapande men ingen respondent lyfter att förskapad verksamhet borde vara SV:s otvetydiga utgångspunkt.

2. Borde SV upphöra med någon verksamhet som på ett lika bra sätt kan drivas av annan del i civilsamhället, privata företag eller där vårt anordnarskap idag generellt sett är lägre?
  - a. Vilken typ av verksamhet skulle det i så fall innebära att vi inte prioriterade?
3. Borde SV starta upp någon verksamhet som på ett lika bra eller bättre sätt kan drivas av SV men som idag drivs av annan del av civilsamhället eller privata företag?
  - a. Vilken typ av verksamhet skulle det i så fall vara som vi startade upp?

Samlad sammanställning fråga 2 och 3.

Det finns en allmän, gemensam uppfattning i respondenternas svar att SV i stort bedriver en bra verksamhet. I den mån åsikter framförs om verksamhet som SV borde upphöra med handlar det om verksamhet som är strikt kommersiell, där vår roll som studieförbund inte tillför något eller där SV:s mervärde är litet. SV Östergötland svarar så här på frågan om vilken verksamhet som inte ska prioriteras *"Där anordnarskapet inte är tydligt eller där folkbildningens metoder inte används."* Generellt sett lyfter många respondenter fram möjligheter att utveckla arbetet med projektstyrd verksamhet, IOP och att svara på anbud från tex Arbetsförmedlingen. Några avdelningar efterfrågar ett bättre nationellt stöd för att kunna hantera detta på ett bättre sätt. SV Halland skriver *"Det är synd att SV inte har ett nationellt starkt bolag (tex Humanus) som alltid kan vara leverantör av Arbetsförmedlingens anbud."* I ett remissvar lyfts också möjligheten att använda intäkter från viss verksamhet till att finansiera verksamhet som inte är lika lönsam men som avdelningen anser vara mer samhällsviktig. Några avdelningar har inte svarat på frågan med hänvisning till att beslut om vilken verksamhet som ska prioriteras eller inte ska tas av avdelningen och därmed inte är en nationell fråga.

Av de 29 respondenter som skickat in remissvar framför 14 respondenter att det inte finns någon särskild verksamhet som SV bedriver idag som SV inte borde erbjuda medan nio av dem ger förslag på sådan verksamhet. Dessutom ger 13 respondenter förslag på ny verksamhet eller områden som SV borde kunna erbjuda.

4. SV finns till för den enskilda individen. Ska SV framöver lägga mest kraft på att nå enskilda individer genom att vara medskapande med det lokala föreningslivet eller genom att vända sig direkt till enskilda individer?

Här menar 18 av respondenterna att det inte ska finnas några motsättningar mellan dessa två sätt att nå individer. Kopplingar görs till allmänmarknad där enskilda individer nås och till samarbetet med SV:s grund-, medlems- och samverkande organisationer där individen nås genom sitt engagemang i en annan förening. Sex avdelningar vill särskilt lyfta fram betydelsen av att nå individer genom föreningar. Argument som först fram för detta är till exempel att det är lättare för SV att nå individer som redan är organiserade i en annan förening, att dessa individer är tillgångar i demokratiarbete och samhällsutveckling och att just kontakt med föreningslivet är en styrkeposition för SV. SV Västernorrland skriver *"SV ska fortsätta att nå enskilda individer genom att vara medskapande med det lokala föreningslivet."* Fyra avdelningar resonerar också med utgångspunkt i att utveckla sättet vi vänder oss direkt till individer. Argument som lyfts fram för detta är till exempel att föreningslivet minskar och att det därför är taktiskt riktigt att vända sig mer direkt till individer och att individer som inte lockas av eller nåts av en annan förening kanske därmed har ett större behov av bildning eller behov av ett sammanhang som SV kan erbjuda. SV Stockholms län skriver *"Viktigt att nå människor som inte redan är aktiva inom föreningslivet, kanske är det dessa individer som främst har behovet av att mötas genom folkbildning"*.

5. Borde samarbete och samverkan mellan studieförbunden öka, eller är konkurrensen mellan studieförbunden viktig för att verksamheten ska utvecklas?
  - a. Om samverkan borde öka: Inom vilka områden skulle samarbete och samverkan ge störst positiva effekter?
  - b. Om konkurrensen är viktig: På vilket sätt ska SV skilja sig från övriga studieförbund?

I princip alla respondenter är överens om att en kombination av samverkan, samarbete och konkurrens tjänar SV väl. Av de remissvar som skickat in kan åtta av dem sägas luta mot mer samarbete och samverkan mellan studieförbunden, 12 respondenter tycker att balansen som finns idag är bra och tre respondenter menar att en utveckling mot mer konkurrens vore bra. När det gäller samverkan lyfts övergripande frågor som statsbidrag, samarbete och påverkansarbete gentemot kommun, region och stat, samarbete kring plötsliga samhällsutmaningar och särskilda händelser, etik i folkbildningen och kvalitetsarbete. Också samarbete kring viss verksamhet lyfts av en handfull avdelningar, speciellt lyfts större kulturarrangemang fram. Ett par avdelningar menar att samverkan i framtiden kommer att behöva öka mellan studieförbunden för att kunna erbjuda en bred verksamhet i hela landet, framför allt på landsbygden.

När det gäller konkurrens fördelar som SV har lyfter i princip alla respondenter SV:s närvaro i hela landet. Dessutom lyfts SV:s föreningskunnande, grundorganisationer, arbete med kognitiva funktionsvariationer, integration och att vår idé och värdegrund ska finnas med i allt vi gör. SV Blekinge skriver *"Konkurrera på allmänmarknad, men samarbete mer när det gäller samhällsutmaningar. Konkurrens är viktig för utvecklandet av den enskilda organisationen, men behövs 10 studieförbund? Det tror inte vi!"*.

Vår målgrupp

1. Ska vi främst prioritera att arbeta uppsökande för att nå dem vi tror har ett bildningsbehov och som kanske finns längre ifrån vår verksamhet eller ska vi arbeta mottagande med dem som kommer till oss och redan vet att de vill delta i vår verksamhet?

Här menar i princip alla respondenter att vi inte ska välja bort någon, 17 avdelningar poängterar i sitt svar att SV både behöver kunna arbeta uppsökande och mottagande och att det ena inte kan utesluta det andra. Sju respondenter lutar snarare åt en tyngdpunkt på uppsökande verksamhet, dels för att ge möjlighet för dem som har ett bildningsbehov men som av olika anledningar befinner sig långt ifrån studieförbunden, dels för att den uppsökande verksamheten kan ge deltagare och ledare med lägre ålder vilket de menar är viktigt för SV. SV Värmland skriver *"Vi ska prioritera det uppsökande men naturligtvis ta emot de som kommer till oss."* Tre avdelningar framför att det snarare är det mottagande arbetet som borde prioriteras. Där skriver till exempel SV Blekinge *"Självklart ska vi arbeta med bägge målgrupperna, men lägga mest kraft på dem som finns hos oss"*.

2. Borde SV satsa på att nå fler unga och sänka vår målgrupps genomsnittliga ålder eller borde vi känna oss trygga i att vår målgrupp generellt sett fortsatt kommer att finnas bland de äldre?

Många avdelningar svarar att de vill satsa på att nå unga, men det får inte ske på de äldres bekostnad. Många menar också att det inte behöver vara ett motsatsförhållande mellan dessa. Vissa avdelningar skriver också att de inte är oroliga för att den äldre målgruppen är överrepresenterad i verksamheten. SV Gotland skriver *"Absolut vill vi att SV upplevs som relevant för en yngre målgrupp. Men vi är trygga med och tror att den äldre målgrupp som återfinns hos SV idag även kommer göra det i framtiden."* Andra avdelningar ser med större oro på att medelåldern är hög. SV Stockholm skriver *"Vi måste satsa på att nå en yngre deltagare för att det ger social hållbarhet i samhället samtidigt som vi får en nästa generation folkbildare"*. Vissa avdelningar framför att det finns utmaningar när med stigande medelålder på deras cirkelledare.

Vissa avdelningar menar att anpassningar behövs i verksamheten för att SV ska vara mer attraktiva för unga och att trösklarna in sänks. Svaren som har den ingången kan generellt uppfattas som lite svävande, att SV ska *uppfattas* som attraktiva och *kanske intressanta framöver*. Andra avdelningar resonerar om mer genomgripande förändringar och förordar större satsningar.

3. Är det viktigt att verksamheten tillsammans med våra samarbetsorganisationer ökar i jämförelse med hur det är idag?
  - a. Är det viktigt att verksamheten med våra grundorganisationer ökar?
  - b. Är det viktigt att verksamheten med våra medlems- och samverkande organisationer ökar?

De allra flesta respondenter är överens om att verksamheten både med grund-, medlems- och samverkande organisationer borde öka, 19 respondenter ger tydligt uttryck för detta. Vissa resonerar med en taktisk utgångspunkt, att potentialen till verksamhet är stor hos de som redan är medlemmar i någon av våra samarbetsorganisationer. Andra resonerar om att det borde vara självklart att grundorganisationerna men också medlems- och samverkande organisationer har *skyldighet* att generera verksamhet för att vara relevanta som organisationer

i SV. SV Kalmar län skriver *"För att berättiga det stora inflytande som grundorganisationerna har i våra styrelser och på våra årsmöten måste de ta ett ansvar och öka verksamheten."* Men det finns också många avdelningar som framför att det inte behöver vara verksamhetsstorleken som är det viktiga. Visst har de inget emot att verksamheten ökar men det viktigaste är en bra dialog och ett samarbete mellan framför allt SV och grundorganisationerna. Det behöver finnas en ömsesidig förståelse för varandra. SV Skaraborg skriver *"Det behövs mer samarbete med våra grund-, medlems- och samverkande organisationer. Det behövs förbättring från båda håll och mer kommunikation för att förstå och känna till varandras behov."* Men det finns också respondenter som framför åsikter om att grundorganisationerna kanske inte ska ha så stort inflytande i SV om de uppenbarligen inte tycker att SV kan bidra med något mervärde till organisationen.

Flera avdelningar tar också upp utmaningen i att organisationerna utvecklats mycket och att det inte längre är som det var när SV bildades. Då fanns ett behov från organisationerna och en roll för SV att fylla. Idag finns kanske andra behov, förmodligen är de inte desamma. Både grundorganisationerna och andra samarbetsorganisationer har utvecklats och professionaliserats. SV Stockholms län skriver *"T.ex har partierna professionaliserats och har idag egen kompetens inom vissa områden där studieförbunden tidigare haft en roll, men det kan istället finnas ett tydligare behov av att studieförbunden bidrar till att skapa öppna former för demokratiskt samtal som inte är direkt partianknutna."* Några menar också att det inte är helt okomplicerat att stödja föreningarna med verksamhet och samtidigt värna anordnarskapet eftersom det innebär att SV i praktiken tar över föreningarnas verksamhet.

Vissa respondenter uttrycker en förväntan på mer verksamhet och att det också är grundorganisationernas ansvar. Andra avdelningar framför snarare att de inte tycker att verksamheten är det viktiga utan förståelsen mellan organisationerna.

4. Är det någon målgrupp som är särskilt viktig för SV där vi ser att vi kan göra en stor insats och som vi därför borde prioritera framför andra?

Av respondenterna väljer 20 att lyfta fram olika målgrupper som de anser att SV borde satsa på eller finnas särskilt till för. Av dem lyfter 12 avdelningar personer med funktionsvariation, 9 avdelningar lyfter integration, 5 lyfter unga, 4 avdelningar lyfter människor som finns långt ifrån samhället eller som är utsatta för ofrivillig ensamhet. Flera av de avdelningar som anger särskilda målgrupper skriver dock också att det är viktigt att SV inte tappar kärnverksamheten. SV Norrbotten skriver *"Det gäller att skapa livslångt lärande, bildning och kultur med, för och av personer med funktionshinder, personer som är svaga i svenska språket, personer boende på landsbygden."* Fem respondenter lyfter inte fram någon särskild målgrupp utan menar att SV ska finnas lika mycket för alla och att det är individens behov som avgör. SV Halland svarar *"Nej, inte på ett sådant sätt att vi framöver blir en organisation som attraherar en eller endast ett fåtal grupper. På kort sikt måste vi våga pendla vårt engagemang och våra insatser mellan målgrupper, åldersgrupper och verksamheter."*

Utformningen av vår verksamhet och vårt erbjudande

1. Borde SV:s vision, verksamhetsidé och värdegrund bli ännu tydligare i all vår verksamhet, också inom till exempel allmänmarknad och populärmusik?

- a. På vilket sätt kan den bli det? / Varför borde den inte vara det?
- b. Vilka utmaningar ser ni med att göra det till en tydligare del i all verksamhet?

Här finns en uppdelning mellan två uppfattningar, en som menar att idé och värdegrund behöver bli tydligare i all verksamhet, 14 respondenter lämnar svar som kan sägas vara i den riktningen. Den andra gruppen menar att det redan är tillräckligt tydligt, åtta respondenter menar detta. SV Göteborg och Öckerö skriver *"Vi upplever att värdegrunden och visionen finns i grunden för all vår verksamhet redan idag."* Gemensamt för båda grupperna är att många lyfter personal och CL-ledare som bärare av SV:s värdegrund. De stärks i detta genom utbildning. Avdelningar lyfter också att det kan stärkas genom gemensamt material och koncept eller genom ledarutbildning som är lika i hela landet. Det lyfts också farhågor att vi inte ska gå in allt för kategoriskt i detta eftersom det då kan påverka det fria och frivilliga och signalera att bara människor med vår värdegrund är välkomna. Sedan finns det några avdelningar som resonerar om hur mycket deltagarna egentligen bryr sig om värdegrunden eller om de bara ser att det är en plats ledig på en kurs. En avdelning lyfter också att det är viktigt att följa statsbidragsvillkoren hur de kan förändras när det gäller idé och värdegrund. Några respondenter resonerar om att förutsättningarna för att ge värdegrunden ett större utrymme i verksamheten ser olika ut beroende på typ av verksamhet. Det kan också vara en utmaning att rekrytera cirkelledare om allt för mycket krav ställs på ambassadörskapet för SV:s värdegrund.

Ett par respondenter menar att idé och värdegrund behöver vara bättre grundad i organisationen, SV Regionförbund Västra Götaland skriver *"Man kan inte prata om att idé och vision ska genomsyra verksamheten, om inte denna idé och vision är tydlig och gemensam i organisationen."*

2. Finns det vissa områden eller viss verksamhet som borde tillhöra grundutbudet i hela landet och därmed lyftas fram i alla avdelningar? I så fall vilken/vilka?

Här väljer de flesta, 21 respondenter, att lyfta förslag på verksamhet som skulle kunna vara del av ett nationellt grundutbud. Den stora merparten av förslagen handlar om föreningsutveckling, 15 respondenter lyfter detta. Det näst mest förekommande ämnet är funktionsrätt som lyfts av 4 respondenter. SV Västerbotten skriver *"Förbundet borde tillhandahålla några färdiga koncept varje år som kan ligga som ett basutbud."* Fyra avdelningar svarar att det inte bör finnas något tvingande nationellt utbud utan att utbudet ska bestämmas utefter lokala behov och förutsättningar. SV Malmö skriver *"Nej. Vi är och ska förbli lokalt förankrade och styrs av behov och efterfrågan."* Några avdelningar lyfter möjligheterna med digital verksamhet och att man på det sättet kan erbjuda ett grundutbud i hela landet utan att det för den sakens skull innebär att varje avdelning ska driva all verksamhet. Det finns också förslag om att samarbetet mellan avdelningar borde öka så att det är möjligt att köpa utbud av varandra för att på så sätt kunna bli specialister.

3. Ska SV satsa på att utveckla distansverksamheten eller konstatera att folkbildningens forum är det fysiska mötet?

Här finns en samsyn kring att det digitala och distansverksamheten kommer att påverka framtiden och att SV måste kunna erbjuda också detta. Det går vidare att identifiera tre grupper av svar beroende på vad som ges mest fokus. Den första gruppen är de respondenter, sju stycken, som menar att stora ansträngningar måste göras för att kunna erbjuda ett bra digitalt alternativ för att hänga med i

utvecklingen. SV Stockholms län skriver *"Utan en välfungerande, relevant distansverksamhet så kommer SV bli omkört av omvärlden."* Den andra gruppen består av 15 respondenter som för fram det digitala som ett komplement till den fysiska verksamheten. Slutligen finns tre respondenter som menar att det är det fysiska mötet som är grunden och den självklara utgångspunkten i folkbildningen och att också ansträngningar behövs för att stärka den verksamheten. SV Väst skriver *"Studiecirkelverksamheten bedrivs som gemensamma fysiska möten med alla närvarande fysiskt. Digitala arbetsformer inom folkbildningen kommer att tillkomma men måste noggrant prövas utifrån folkbildningens metoder och grunder."*

Några respondenter lyfter också fram lösningsförslag där tex en nationell digital avdelning skulle kunna förse avdelningarna med ett digitalt utbud. Några respondenter resonerar också om att verksamhetsformerna i framtiden inte kommer att handla om distans för sig och fysiskt för sig utan att det kommer att innebära former där det fysiska och digitala kombineras.

4. Ska SV öppna upp för asynkron, icke samtidig, folkbildning eller finns folkbildningens essens i det samtidiga mötet?

Här svarar 11 respondenter att det asynkrona kan vara ett bra komplement till dagens verksamhet och att det i viss mån redan existerar trots att det inte registreras. De menar att det asynkrona ger fördelar med större frihet i upplägget generellt och att också asynkron dialog kan bidra till ett lärande tillsammans. SV Västerbotten skriver *"Ett diskussionsforum där en bidrar med sina delar när en har möjlighet kan väl vara lika engagerande och lärande som ett samtal samtidigt i ett rum."* En ungefär lika stor grupp, 10 respondenter, framhåller det samtidiga mötet menar att SV inte ska driva utveckling mot det asynkrona. Det huvudsakliga forumet för folkbildning finns i det samtidiga mötet och samtalet menar de. SV Gävleborg skriver *"Mötet är viktigt oavsett om det är digitalt eller fysiskt, men inte asynkront."*

Utöver detta finns resonemang om hur en sådan asynkron verksamhet skulle registreras och hanteras för att inte enbart uppmuntra till att maximera antalet timmar. Respondenten menar att det är andra parametrar än timmar som då ska räknas. Många avdelningar är också inne på att det asynkrona skulle komplettera verksamheten på ett bra sätt och att det inte behöver vara en motsättning mellan asynkrona inslag och att ses samtidigt.

5. Finns det anledning att utmana studiecirkeln som pedagogisk form?
  - a. Om ja: Vad är anledningen/anledningarna till att studiecirkeln borde utmanas?
  - b. Om ja: Är det någon verksamhet eller målgrupp som specifikt skulle behöva en annan pedagogisk form?
  - c. Om nej: Vad är anledningen/ anledningarna till att den inte borde utmanas?

Här är i princip alla respondenter överens om att den pedagogiska formen hos studiecirkeln är bra och något som särskiljer SV från andra. Däremot finns det många som menar att själva regelverket kring studiecirkeln behöver ses över för att öka flexibiliteten. SV Örebro skriver *"Studiecirkelns form, inte pedagogiken. Vad är det tex som säger att studiecirkelns pedagogik inte kan användas över en helg som en, två eller tredagarskurs?"*. Några respondenter menar också att cirkeln får ett större utrymme i organisationen på grund av

stratsbidragsvillkorens utformning. Några menar att viss verksamhet tas in i studiecirkelformen trots att den hade kunnat fungera bättre på annat sätt. Vissa resonerar också om att studiecirkeln kanske inte passar den som värdesätter att genomföra något effektivt där till exempel rasterna upplevs ta lång tid eller att reflektionstiden mellan varje träff är för lång. I de fallen menar respondenten att formen behöver ses över för att hitta ett annat upplägg men som fortsatt hedrar mötet mellan människor.

6. Borde SV arbeta mer aktivt med att blanda grupper med människor från olika bakgrunder och från olika delar av samhället?
  - a. Varför borde SV göra det? / Varför borde SV inte göra det?
  - b. Vilka utmaningar ser ni med att göra det till ett tydligare uppdrag i all verksamhet?

Respondenterna skulle här kunna delas upp i tre ungefär lika stora grupper. En grupp på sex respondenter svarar tydligt att SV borde satsa mer på att grupper blandas och att deltagarna har olika bakgrund, ålder osv. SV Göteborg och Öckerö skriver *"Ja. För att bygga ihop klyftor i vårt samhälle och öka demokratin."* Det finns också de avdelningar, nio stycken, som ser fördelar med blandade grupper men som menar att SV inte ska stå för någon särskild styrning eller satsning för att få blandade grupper. I de fall de ändå uppkommer är det bra. Slutligen finns det en grupp av respondenter, sju stycken, som mer eller mindre menar att frågan är irrelevant eftersom folkbildningen är fri och frivillig. Vad som händer i grupperna är helt upp till individen. Vissa grupper är homogena och det är ingen nackdel medan andra är mer blandade. SV Lundabygden svarar *"Vi ska anstränga oss för att nå många olika grupper med våra erbjudanden och vår marknadsföring. Därav sker naturlig indelning. Att blanda är knappast ett självändamål."*

Det finns också de respondenter som tar upp exempel på hur blandningen kan komma till stånd. En avdelning menar att det är enklare att få en blandad grupp kring ett intresse, till exempel dans. Ett sätt att få en form av blandning kan vara att fler olika i sig homogena grupper vistas i SV:s lokaler samtidigt. Ett tredje sätt är att mer tydligt rikta sitt erbjudande till målgrupper som är underrepresenterade i verksamheten eller inventera om två i sig homogena grupper redan träffas i samma ämne os som kan sammanföras

När det gäller utmaningar pekar några avdelningar på att det finns en risk att människor känner sig utpekade för att de kommer från en viss målgrupp, att det är mer kostsamt att nå nya grupper och att det kan vara jobbigt att bryta normer och att det därför kan finnas en ovilja hos deltagarna att blanda.

Vår interna organisation och hur vi samarbetar

1. Borde avdelningarnas autonomi och självbestämmande stärkas alternativt hållas på samma nivå som idag eller borde SV sträva efter en större enhetlighet och ett mer likartat erbjudande i hela landet?
  - a. Om autonomi ska stärkas alternativt vara på samma nivå som idag, vilka är i så fall de starkaste anledningarna till det? / Om enhetligheten ska öka, vilka är de starkaste anledningarna till det och på vilka sätt skulle det uttrycka sig?

Här menar i princip alla avdelningar att autonomi och självbestämmandet är mycket viktigt och ska värnas. 18 respondenter kan i sitt svar tolkas som nöjda med hur balansen mellan autonomi och enhetlighet är idag. Respondenterna har sedan lite olika ingångar i vad som borde tillhöra det gemensamma och som därför borde gälla alla. De flesta verkar vara överens om att förbundet ska hantera grafisk profil, kvalitetsfrågor, ramar kring verksamhetsrapportering. Några är inne på att det gemensamt i förbundet också ska finnas ett grundutbud av verksamhet. En stor majoritet av respondenterna lyfter fram att det är viktigt att kunna anpassa sig efter lokala förutsättningar och den lokala marknaden. Fyra avdelningar menar att autonomi bör stärkas. Om autonomi skriver SV Kronoberg *"Vi är olika och ska få vara olika. Snarare stärkas i förhållande till det som pågår just nu."* Samtidigt finns ett resonemang om att de geografiska gränserna inte är lika viktiga idag och att vi därför borde samverka på ett mer utbrett sätt. Tre respondenter menar att det är rimligt att jobba för en större enhetlighet. SV Skåneland skriver *"Enhetligheten bör vara stor. Vi ska vara ett SV och dra nytta av det gemensamma."*

- b. Finns det en undre gräns för till exempel antal anställda, geografiskt område, antal studietimmar eller liknande för att avdelningen ska kunna ha kapacitet att med hög kompetens och kvalitet utföra sitt uppdrag?
- c. Borde samarbete och arbetsfördelning mellan avdelningar öka, eller är det viktigt att varje avdelning själv har en heltäckande kompetens?

Här enas i princip alla avdelningar om att det viktiga är den kompetens, de ekonomiska resurser och den kvalitet som avdelningen kan leverera som är det viktiga, inte storlek på timmar eller anställda. Svaren på fråga b och c samlas av många respondenter ihop till ett svar. Anledningen till detta är att samarbete och arbetsfördelning mellan avdelningarna ses som lösningen på de problem som kan uppstå om en avdelning saknar viss kompetens eller där storleken är för liten i något avseende. SV Uppsala län skriver *"Det finns säkert en undre gräns, men den kan vara ganska låg eftersom vi ska kunna samverka mellan avdelningarna och/ eller köpa tjänster av varandra."* Flertalet avdelningar menar att samarbetet behöver öka, en avdelning föreslår att någon typ av inventering borde ske för att tydliggöra vilka avdelningar som är bra på vad och därmed är en god partner i ett samarbete. Några respondenter lyfter också att sådan samverkan sker redan idag men understryker att ett sådant samarbete måste vara avdelningens egen sak att besluta om. SV Sörmland skriver *"Det är stora krav på en mindre avdelning, men det borde finnas sätt att ha kvar sin frihet. Förbundet borde kunna underlätta betydligt mer för samarbete, förmedlingsverksamhet/central, en massa administration"*

Samtidigt finns det de avdelningar som resonerar om att en likande storlek på avdelningarna underlättar samarbete och kollegialt lärande. Det blir lättare att samverka på lika villkor om avdelningarna har liknande beröringspunkter.

2. Ska grund- och medlemsorganisationer ha större eller mindre möjlighet till påverkan i SV?
  - a. Finns det anledning att se över sättet på vilket vi utser ombud till stämmor och väljer ledamöter till styrelser?

- b. Om det finns anledning till en översyn, vilka motiv finns det i så fall för det?

Här menar 12 respondenter att de påverkansmöjligheter som finns för grund- och medlemsorganisationer idag är bra. Men de som lyfter fram den åsikten framför också förslag på hur det skulle kunna fungera ännu bättre. Till exempel genom att valberedningarna blir bättre på att hitta rätt kandidater med kompetens och engagemang eller att grund- och medlemsorganisationernas verksamhet borde öka och att de därmed skulle få en större förståelse för verksamheten. Någon avdelning lyfter grundorganisationernas särställning och att de med den har rätt till påverkan trots att de inte genererar mycket verksamhet. SV Norrbotten skriver *"Grundorganisationen är ju våra grundare, viktigt att de fortsättningsvis har samma påverkan i våra olika styrelser."*

Sju respondenter lyfter tydligt att grund- och medlemsorganisationernas inflytande, framför allt med avseende på grundorganisationerna, borde minska. Resonemanget förs utifrån att grundorganisationerna har liten verksamhet och, i vissa fall, ett lågt engagemang för SV. SV Uppsala län skriver *"Vill vi bli en paraplyförening för många samverkande föreningar eller fortsätta vara en organisation som styrs av våra grundorganisationer (som inte är så intresserade av oss). Hur länge efter 1967 ska grundorganisationerna ha rätten att utse fem gånger fler ombud än andra?"*

Ett annat perspektiv som lyfts är att deltagarpåverkan borde få öka, då kanske på grund- och medlemsorganisationernas bekostnad. Förbundet Vi Unga skriver *"Framför allt bör grundorganisationerna och Vi Ungas enorma maktövertag på avdelningsnivå minskas till förmån för en representation ur verksamheten."* Två respondenter menar att grund- och medlemsorganisationernas påverkan kan öka. Det framförs också några olika förslag om förändringar gällande avdelnings- och förbundsstämmor. Några avdelningar vill se ett minskat ombudsantal, andra vill se att verksamhetsdeltagarnas intressen bättre tillgodoses.

3. Borde de som leder eller arbetar i SV i högre utsträckning representera de målgrupper vi vill finnas till för än vad som idag är fallet?
- a. Borde den samlade gruppen av förtroendevalda bättre representera de deltagare vi vill finnas till för, i så fall hur?
- b. Borde den samlade gruppen av medarbetare bättre representera de deltagare vi vill finnas till för, i så fall hur?

Här svarar 10 respondenter tydligt att det viktigaste inte är vilken målgrupp personen representerar utan vilken kompetens och vilket engagemang hen har. Att nå ut i olika målgrupper eller att göra ett bra jobb i ett nätverk som från början inte är ens eget går bra ändå. SV Jämtland skriver *"Vi anser att inkluderande lyhördhet går föra representation i frågan om de som leder eller arbetar i SV i högre utsträckning bör representerade målgrupper vi vill finnas till för än vad som idag är fallet."*

Fem respondenter svarar tydligt att det är viktigt med representativitet och att vi på olika sätt behöver arbeta med att fler förtroendevalda och medarbetare representerar vår verksamhet eller de målgrupper vi vill rikta oss mot på ett bättre. SV Ingen lyfter fram kvotering men många tar avstånd från det arbetssättet. Istället menar man att det är ett medvetet arbete för valberedningarna och när nya medarbetare rekryteras. Ytterligare fem avdelningar ger svar som varken menar att representation är viktigt eller oviktigt.

Vår finansiering

1. Borde SV i större utsträckning ha marknadsmässiga priser, och därmed öka intäkterna, för erbjudanden till privatpersoner, föreningar och organisationer?
  - a. Varför borde vi ha det? / Varför borde vi inte ha det?

Här skiljer sig svaren lite även om kärnan kan sägas vara densamma. Nio av respondenterna svarar tydligt att de inte vill att SV har mer marknadsmässiga priser. Argumenten är till exempel att den verksamhet som klarar marknadsmässiga priser lika gärna kan drivas av ett utbildningsföretag. De menar också att folkbildning handlar om att vilja erbjuda verksamheten till så många människor som möjligt, då behöver trösklarna vara låga. SV Göteborgsregionen Sydost skriver *"Om SV och övriga studieförbund skulle ha marknadsmässiga priser, vad motiverar då stats-, region- och kommunbidrag? Folkbildningen är kvalificerat allmännyttig och ska nå även deltagare med lägre betalningsförmåga."*

En annan del av respondenterna öppnar upp för att i större utsträckning ta marknadsmässiga priser för en del av folkbildningen, för allmänmarknaden och för verksamhet som riktar sig till privatpersoner. Resonemanget bygger ofta på att intäkter kan tas från ett ställe och användas det på ett annat. På det sättet menar de att statsbidraget används där det gör störst nytta. Några lyfter också uppdragsverksamhet som något som självklart ska gå med vinst. SV Malmö skriver *"Allmänmarknaden får gärna gå med plus så att vi kan använda de resurserna för att stärka arbetet på andra områden."*

2. Ska SV i första hand utgå ifrån den verksamhet vi vill bedriva och söka finansiering för den eller ska SV i första hand utgå från statbidragsvillkoren och anpassa sin verksamhet efter dessa.
  - a. Vilka alternativa finansieringsmöjligheter ser ni i så fall är möjliga?

Här kan svaren delas in i två lika stora delar och en mindre del. De två större delarna består dels av respondenter som svarar att utgångspunkten måste vara den verksamhet vi vill bedriva och att vi utifrån det söker finansiering, nio respondenter. SV Värmland skriver *"Vi ska utgå från den verksamhet vi vill erbjuda (lokalt), Vi ska inte optimera ekonomin genom maximalt bidragsutnyttjande."* Den andra gruppen består av dem som säger att vi ska bedriva verksamhet som vi brinner för men att det också är viktigt att ta hänsyn till gällande bidragsvillkor, åtta respondenter. Två av respondenterna svarar mer rakt att statsbidragsvillkoren behöver vara vägledande för vilken verksamhet SV ska bedriva för att på det sättet skapa möjlighet att erbjuda många människor folkbildning. SV Norrbotten skriver *"Om vi inte bryr oss om bidragen (stat-, region- och kommunbidrag) så kommer vi inte kunna bedriva den viktiga folkbildningsverksamhet som vi bedriver."*

Avslutning

Den här rapporten har som ambition att sammanfatta och redogöra för den återkoppling som tagits emot under strategiarbetets dialogfas. Rapporten

innehåller inte vidare analys av återkopplingen eller slutsatser. Rapporten är, tillsammans med bilagor och underlag, istället underlag för fortsatt analys och arbete med att formulera förslag till förflyttningar och beslut inom ramen för strategiarbetet.